

Veiligheidsregio Utrecht
Dagelijks Bestuur
T.a.v. mevrouw Van Aalst - Veldman
Archimeslaan 6
2584 BA Utrecht

Ons kenmerk : 1782602

Datum : 3 juli 2026

Onderwerp : Zienswijze gemeente
Vijfheerenlanden

Geacht bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht,

De gemeenteraad van Vijfheerenlanden heeft uw aanbiedingsbrief van 9 april 2026 en de daarbij behorende stukken bestudeerd. Het gaat daarbij om de voorlopige jaarstukken 2025, de geactualiseerde begroting 2026 en de ontwerpbegroting 2027, inclusief de doorwerking van het toekomstscenario 'op orde'. Met deze brief maken wij gebruik van de gelegenheid om onze zienswijze aan u kenbaar te maken.

Allereerst willen wij onze waardering uitspreken voor de inzet van alle medewerkers van de Veiligheidsregio Utrecht – zowel beroepskrachten als vrijwilligers en ondersteunend personeel – voor de veiligheid van onze inwoners, bedrijven en instellingen. Ook waarderen wij de wijze waarop u de afgelopen jaren onze raad actief en transparant heeft betrokken bij de ontwikkeling van de toekomstscenario's, de kadernota en de nu voorliggende begrotingsstukken. Wij zien dat u een zorgvuldig traject heeft doorlopen, waarin de effecten van verschillende scenario's, de risico's en de noodzakelijke investeringen helder in beeld zijn gebracht.

Onze raad herkent het beeld dat in uw stukken wordt geschetst: de opgaven voor de veiligheidsregio zijn de afgelopen jaren groter en complexer geworden. Ontwikkelingen als klimaatverandering, met toenemende natuurbrand- en waterveiligheidsrisico's, de energietransitie, digitalisering en cyberdreiging, geopolitieke spanningen en bevolkingsgroei zijn ook in Vijfheerenlanden merkbaar. Tegen die achtergrond begrijpen wij dat een bezuinigingsscenario, met een nullijn of zelfs een verlaging van de middelen, zou leiden tot aantasting van de basisbrandweezorg, het niet meer halen van wettelijke opkomsttijden en het moeten sluiten van posten. Een dergelijke ontwikkeling achten wij onwenselijk en onverantwoord.

De gemeenteraad van Vijfheerenlanden stemt daarom in met de keuze voor het scenario 'op orde' en met de verwerking daarvan in de geactualiseerde begroting 2026 en de ontwerpbegroting 2027. Daarmee erkennen wij dat extra middelen nodig zijn om de brandweezorg, inclusief paraatheid, vakbekwaamheid en arbeidsveiligheid, op niveau te houden, de crisisbeheersing en GHOR-functie te versterken, te investeren in digitale veiligheid en continuïteit van vitale processen en invulling te geven aan de

weerbaarheidsopgave, onder meer via het programma Veerkracht. Tegelijkertijd zijn wij ons zeer bewust van de forse structurele financiële impact die deze keuze heeft voor alle gemeenten en dus ook voor Vijfheerenlanden. Juist daarom achten wij het noodzakelijk onze instemming te verbinden aan enkele belangrijke aandachtspunten.

Ten aanzien van de voorlopige jaarstukken 2025 constateren wij dat het jaar 2025 afsluit met een positief resultaat vóór bestemming van € 2,75 miljoen en dat het reële resultaat na correctie voor incidentele posten uitkomt rond € 1,34 miljoen. Wij nemen waar dat dit positieve resultaat grotendeels incidenteel van aard is, onder meer door vacatureruimte, de uitwerking van de cao, subsidies en hogere renteopbrengsten, terwijl tegelijkertijd structurele lasten oplopen, bijvoorbeeld voor onderhoud van materieel en voertuigen en voor ICT. Wij zien bovendien dat extra storting in de bedrijfsvoeringsreserve nodig is om het weerstandsvermogen op niveau te houden en dat conform de gebruikelijke systematiek een bedrag van € 0,75 miljoen aan gemeenten wordt teruggegeven. In hoofdlijnen kan de raad instemmen met de voorgestelde resultaatbestemming 2025, onder het uitdrukkelijke voorbehoud dat de accountantscontrole geen materiële bijzonderheden oplevert. Wij verzoeken u de gemeenteraad te informeren indien de definitieve controleverklaring aanleiding geeft om de voorgestelde bestemming te heroverwegen.

Met betrekking tot de geactualiseerde begroting 2026 en de ontwerpbegroting 2027 stellen wij vast dat de eerder vastgestelde kaders uit de kadernota VRU 2027 daarin zijn verwerkt. Wij waarderen het dat de korting van 10 procent op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) binnen de eigen middelen van de Veiligheidsregio is opgevangen en niet is afgewenteld op een extra verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Wij zien dat de loon- en prijsontwikkeling zoveel mogelijk aansluit bij de indexeringsystematiek van het Gemeentefonds en dat in 2026 en 2027 sprake is van een incidenteel voordeel voor gemeenten als gevolg van de gefaseerde loonsverhoging uit het principeakkoord cao veiligheidsregio's. Tegelijkertijd constateren wij dat de structurele extra lasten uit de toekomstscenario's vanaf 2027 oplopen en dat richting 2031 sprake is van een aanzienlijke structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage. In dat licht kunnen wij instemmen met de geactualiseerde begroting 2026 en de ontwerpbegroting 2027, maar vinden wij het des te belangrijker om in te gaan op enkele punten die voor Vijfheerenlanden in het bijzonder van belang zijn.

Een eerste specifiek punt betreft de IGPP-compensatieregeling voor Vijfheerenlanden. Bij de herindeling per 1 januari 2019 is onze gemeente toegetreden tot de Veiligheidsregio Utrecht. Destijds is vastgesteld dat de uitbreiding van het verzorgingsgebied voor de Veiligheidsregio structureel duurder was dan de toename van onze bijdrage in het gemeentelijk basistakenpakket op basis van de ijkpuntscores. Dat nadeel is toen geraamd op € 140.000 per jaar. Om te voorkomen dat andere gemeenten nadeel zouden ondervinden, is afgesproken dat Vijfheerenlanden dit bedrag jaarlijks, niet-geïndexeerd, betaalt via het individueel gemeentelijk pluspakket. Deze constructie paste bij de overgangsfase na de herindeling. Inmiddels maakt Vijfheerenlanden echter al meerdere jaren volledig deel uit van de Veiligheidsregio Utrecht. In de ogen van onze raad past een aparte, structurele compensatieregeling niet meer bij een gelijkwaardige deelname aan de gemeenschappelijke regeling.

Wij zien daarom met instemming dat u in de stukken rond de financieringsystematiek voorstelt om het compensatiemechanisme gefaseerd af te bouwen en om de jaarlijkse bijdrage van € 140.000 van Vijfheerenlanden op te nemen in het gemeentelijk basistakenpakket en te verdelen volgens de objectieve gemeentefondssleutel voor brandweer en crisisbeheersing. De gemeenteraad van Vijfheerenlanden verzoekt u om deze lijn expliciet te bevestigen door een besluit voor te bereiden waarin wordt vastgelegd dat de IGPP-compensatieregeling voor Vijfheerenlanden wordt beëindigd en

dat het bedrag van € 140.000 structureel wordt opgenomen in het gemeentelijk basistakenpakket en wordt omgeslagen conform de reguliere gemeentefondsverdeling.

Een tweede belangrijk punt betreft de beheersbaarheid, temporisering en cumulatie van financiële effecten. De gemeenteraad constateert dat de gemeentelijke bijdrage de komende jaren om meerdere redenen stijgt: door loon- en prijsindexering, door de gefaseerde invoering van het scenario 'op orde', door mogelijke aanpassingen in de financieringssystematiek (zoals de indexeringssystematiek, een eventuele volumecomponent, de afbouw van het compensatiemechanisme en de integratie van de IGPP-bijdrage) en door toekomstige besluiten over huisvesting. Daarnaast verwachten wij dat de digitale veiligheidsopgave en de vitale status van de Veiligheidsregio tot aanvullende structurele lasten kunnen leiden.

Tegen deze achtergrond verzoeken wij u om een meerjarige, gemeente-specifieke doorkijk te verstrekken, ten minste tot en met 2031, van de cumulatieve financiële effecten per gemeente. In deze doorkijk dienen in ieder geval de effecten van het scenario 'op orde', de loon- en prijsontwikkeling, een eventuele volumecomponent, de afbouw van het compensatiemechanisme, de integratie van de IGPP-bijdrage van Vijfheerenlanden, de financiële doorwerking van het nog te nemen huisvestingsbesluit en de structurele kosten van de digitale veiligheidsopgave te worden meegenomen zodra deze bekend zijn. Wij vragen u daarnaast om besluiten met substantiële financiële impact voor gemeenten tijdig aan te kondigen en, waar mogelijk, gefaseerd in te voeren, zodat wij deze kunnen verwerken binnen onze eigen begrotingscyclus. Tot slot verzoeken wij u om nieuwe voorstellen die leiden tot extra structurele bijdragen van gemeenten alleen in te dienen wanneer aantoonbaar sprake is van onvermijdbare, onoplosbare en onuitstelbare knelpunten en om bij alle keuzes steeds een sobere en doelmatige afweging te maken.

Een derde punt betreft digitale veiligheid en de vitale status van de Veiligheidsregio. De raad heeft kennisgenomen van uw aanwijzing als vitale aanbieder, de uitkomsten van de audit die laten zien dat de Veiligheidsregio op dit moment onvoldoende scoort op digitale veiligheid en de constatering dat het bereiken van het gewenste volwassenheidsniveau een meerjarige opgave tot circa 2030 is. Tegelijkertijd realiseren wij ons dat digitale veiligheid en bedrijfscontinuïteit van groot belang zijn voor de hulpverlening in onze gemeente, voor de inzet van de brandweer, de crisisorganisatie, de meldkamerfuncties en de informatievoorziening richting partners en inwoners.

De gemeenteraad van Vijfheerenlanden steunt daarom uw inzet om via het programma Digitale Veiligheid de basis op orde te brengen en toe te groeien naar het vereiste niveau. Wij vragen u wel om in de volgende kadernota en begroting verschillende scenario's uit te werken voor de structurele kosten van deze digitale veiligheidsopgave, inclusief fasering in de tijd. Daarbij achten wij het van belang dat u inzichtelijk maakt hoe u, mede gezien de vitale status, richting het Rijk en andere landelijke partijen optrekt voor medefinanciering van deze opgave. Wij verzoeken u voorts om jaarlijks te rapporteren over de voortgang van het programma Digitale Veiligheid en over de financiële consequenties voor de gemeentelijke bijdrage.

Tot slot benadrukt de gemeenteraad van Vijfheerenlanden hoe waardevol de open en constructieve samenwerking met de Veiligheidsregio en de deelnemende gemeenten wordt gevonden. In goede samenspraak kunnen wij samen zorgen voor zowel een krachtige, toekomstbestendige veiligheidsregio als financieel gezonde gemeenten. Wij zien er dan ook naar uit om dit gesprek met u voort te zetten.

Met vriendelijke groet,

de raad van de gemeente Vijfheerenlanden,

de raadsgriffier

de voorzitter

 ValidSigned by Krista Goossens
on 03-07-2026

K.I. (Krista) Goossens

 ValidSigned by Sjors Fröhlich
on 03-07-2026

S. (Sjors) Fröhlich